

**ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК**  
галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

**Відомості про освітню програму, що акредитується**

Реєстраційний номер акредитаційної справи	№ А-19-0028-15 від 31.10.2019
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
ID ОП у ЄДЕБО	27521
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Агрономія, другий (магістерський), 20 Аграрні науки та продовольство, 01 Агрономія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	<a href="http://193.105.7.210:8181/sites/default/files/2019/Загальні%20відомості%20про%20самооцінювання%20ОП_Агрономія.pdf">http://193.105.7.210:8181/sites/default/files/2019/Загальні відомості про самооцінювання ОП_Агрономія.pdf</a>
Посилання на звіт експертної групи	

**Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:**

Назва ГЕР	20 Аграрні науки та продовольство
Дата засідання	10.12.2019 р.
№ протоколу	№ 2
Доповідач	Сатарова Тетяна Миколаївна

## **1. Призначення висновку**

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

## **2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми**

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

- ◊ наявні;
- ◊ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;
- ◊ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;
- ◊ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється;

**✓ відсутні.**

### *Обґрунтування:*

За результатами вивчення звіту про самооцінювання ХНТУСГ та звіту експертної групи, яка виїжджала до ХНТУСГ, Освітня програма 201 «Агрономія» відповідає критеріям А і В. Підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, немас.

### 3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надається оцінка підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

<b>Критерій</b>	<b>Рівень відповідності (експертна група)</b>	<b>Стислий підсумок аналізу експертної групи</b>	<b>Рівень відповідності (ГЕР)</b>	<b>Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)</b>
<b>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</b>	A	Всі підкритерії даного критерію викладено в достатньо повному обсязі, інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП надана коректно, з наданням відомостей про МТЗ.	A	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.
<b>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</b>	B	Всі підкритерії даного критерію викладено в достатньо повному обсязі, інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП надана коректно, з наданням відомостей про МТЗ.	B	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.
<b>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</b>	A	Інформацію подано повно та коректно, необхідні посилання відкриваються коректно, доступ до освітньої програми, зокрема до інформації про правила прийому на навчання та вимоги до вступників на ОП реалізовано на відповідній web-сторінці.	B	В звіті про самооцінювання ЗВО відсутнє інтернет-посилання для доступу до робочих навчальних програм дисциплін магістерської підготовки за ОП 201 «Агрономія», програми науково-дослідної практики, методичних рекомендацій до виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи, що не дає змоги переконатися про доступність цих важливих компонентів освітньої програми для студентів. У звіті експертної групи не наведено

				інформацію стосовно наявності, змісту та можливості доступу до перелічених навчальних матеріалів саме тих студентів, що в період експертної перевірки навчалися в магістратурі за спеціальністю 201 «Агрономія».
<b>Критерій 4.</b> Навчання і викладання за освітньою програмою	B	Недоліки за даним критерієм існують, але вони не є суттєвими.	B	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.
<b>Критерій 5.</b> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросередовища	A	Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросередовища повністю відповідають усім необхідним вимогам.	B	В ЗВО існує «Положення про перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність академічного плагіату», яке доступне за відповідним посиланням, але в ньому не вказано офіційний сайт, за яким кваліфікаційні магістерські роботи планується перевіряти на плагіат. Програма «Spell Master Student» не відкривається. Немає інформації щодо обізнаності студентів стосовно конкретного сайту для перевірки плагіату і в звіті експертної групи.
<b>Критерій 6.</b> Людські ресурси	B	Загалом академічна та професійна кваліфікація НПП даної ОП відповідає вимогам критерію 6 Людські ресурси, але за підкритерієм 6.5. виявлені несуттєві недоліки.	B	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.
<b>Критерій 7.</b> Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A	Освітнє середовище та матеріальні ресурси ОП повністю відповідають усім необхідним вимогам.	B	У звіті про самооцінювання ЗВО відсутні відомості про конкретні матеріальні ресурси для виконання дослідницької частини магістерської роботи за ОП 201 «Агрономія». В звіті

				експертної групи відсутня конкретна інформація про анкетування та опитування студентів, які навчаються за цією магістерською програмою, а також щодо матеріальної бази для виконання дослідницької частини магістерської роботи.
<b>Критерій 8.</b> Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A	Внутрішнє забезпечення якості ОП знаходиться на дуже високому рівні і відповідає всім підкритеріям критерію 8.	B	У пакеті документів, представлених ЗВО до акредитації, відсутні відгуки роботодавців про зміст освітньої програми, що зумовлює невизначеність процедури участі роботодавців як партнерів у забезпечення якості освітньої програми.
<b>Критерій 9.</b> Прозорість та публічність	A	ОП характеризується прозорістю і публічністю діяльності ЗВО, а тому повною мірою відповідає критерію 9.	B	1. Як у звіті про самооцінювання ЗВО, так і в звіті експертної групи відсутня інформація про кількість студентів, які реально навчаються в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка за магістерською програмою 201 «Агрономія» (набір 2018 року) при ліцензійному обсязі 75 осіб, а також чи проводиться в цьому ЗВО підготовка бакалаврів за освітньою програмою 201 «Агрономія». 2. У звіті про самооцінювання ЗВО та в звіті експертів відсутнє посилання на наказ, яким затверджено теми магістерських робіт для студентів, що вступили на навчання в 2018 році, а також про керівників магістерських робіт студентів. В цих документах також відсутня інформація щодо наукової

				тематики випускової кафедри, зокрема, назва і номер держреєстрації науково-дослідної роботи, яку виконують працівники випускової кафедри. Відсутня інформація про наукові рейтинги викладачів випускової кафедри – керівників магістерських робіт, перелік їхніх публікацій. Відсутність такої інформації не дозволяє стверджувати, що: 1) тематика магістерських робіт дійсно пов'язана із науковою тематикою випускової кафедри; 2) керівниками магістерських робіт є доктори наук або кандидати наук із значним стажем і досвідом наукової роботи саме за спеціальністю «Агрономія»; 3) затверджені теми магістерських робіт повною мірою відповідають нормативному змісту навчання за спеціальністю 201 «Агрономія».
<b>Критерій 10.</b> Навчання через дослідження				

#### **4. Рекомендації з подальшого уdosконалення освітньої програми**

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого уdosконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Представлена до акредитації освітня програма магістерської підготовки за спеціальністю 201 «Агрономія» загалом відповідає існуючим Критеріям оцінювання освітніх програм. Однак, є певні зауваження як до освітньо-професійної частини підготовки магістрів, так і до її освітньо-наукової складової.

1. Певні дисципліни, зазначені в навчальному плані магістра, викладаються під час підготовки бакалаврів за спеціальністю 201 «Агрономія», зокрема, «Сільськогосподарські машини», «Селекція рослин і насінництво», «Екологія та біологія сільськогосподарських культур» тощо. За відсутності посилання на робочі програми дисциплін або силабуси як в звіті про самооцінювання ЗВО, а також аналізу про їхній зміст у звіті експертної групи, неможливо визначити необхідність їх вивчення на освітньому рівні магістра. Також дисципліна «Вирощування культур на насіння та методи визначення його якості» по суті є розділом дисципліни «Селекція і насінництво».

**Рекомендовано** переглянути перелік дисциплін, які викладаються на магістерській програмі з метою уникнення повторного викладання дисциплін програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 201 «Агрономія», а також наповнення дисциплін, які викладаються інноваційним змістом.

2. ЗВО слід взяти до уваги, що відповідно до Національної рамки кваліфікацій сутність підготовки магістра з агрономії полягає у засвоєнні знань і умінь, необхідних для виконання дослідницьких функцій, розвитку здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Основою підготовки магістра разом зі засвоєнням певної кількості дисциплін є виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи, на яку заплановано недостатньо навчального часу студента. Так, за наданим навчальним планом у програмі підготовки магістрів заплановано 2 курсові проекти, на які відведено разом 12 кредитів, водночас на виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи заплановано, лише 6 кредитів.

**Рекомендовано** збільшити навчальне навантаження, відведене для підготовки і захисту магістерської роботи в обсязі не менше 12 кредитів ЄКТС.

3. В звіті експертів відсутня інформація про хід підготовки магістерської роботи студентами, які навчаються за цією освітньою програмою з вересня 2018 року. Відсутня інформація про методичні матеріали науково-дослідної практики, рекомендації щодо виконання магістерських робіт, критерії оцінювання магістерських робіт зі спеціальністі. Як у звіті про самооцінювання ЗВО, так і в звіті експертної групи відсутня інформація про підготовку студентами наукових публікацій за темами магістерських робіт, які навчаються за цією освітньою програмою. Також відсутні конкретні результати анкетування та опитування студентів, які навчаються за цією магістерською програмою щодо якості консультацій керівників магістерських робіт, а також консультантів окремих розділів з охорони праці, економіки тощо.

**Рекомендовано:** суттєво покращити організацію роботи щодо виконання студентами

магістерських робіт за спеціальністю 201 «Агрономія». Розробити і затвердити методичні рекомендації щодо виконання магістерських робіт та критерії їхнього оцінювання. Посилити зв'язок тематики магістерських робіт із науково-дослідною тематикою випускової кафедри, спрямувавши її саме на дослідження з агрономією. Обирати керівників магістерських робіт за цією спеціальністю із викладачів, які мають ступінь доктора сільськогосподарських наук за спеціальностями рослинництво, землеробство, агрохімія, захист рослин, селекція і насінництво, біотехнологія, зберігання та переробка сільськогосподарської продукції або кандидатів сільськогосподарських наук за переліченими спеціальностями із значним стажем наукової роботи та фаховими публікаціями відповідного рівня.

4. Кадрове забезпечення підготовки студентів за ОП 201 «Агрономія» має суттєве перебільшення кількості кандидатів і докторів технічних наук (10 осіб) порівняно з недостатньою кількістю кандидатів і докторів сільськогосподарських наук (4 особи) в галузі рослинництва, землеробства, селекції і насінництва, агрохімії, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції. В звіті ЗВО та в звіті експертів відсутня інформація щодо наукових публікацій викладачів випускової кафедри – керівників магістерських робіт, зокрема, індексів цитування, рівня наукових фахових видань, в яких вони публікуються тощо.

**Рекомендовано:** для підготовки магістрів за ОП 201 «Агрономія» збільшити в складі науков-педагогічних працівників, що викладають дисципліни за цією освітньою програмою, кількість докторів і кандидатів сільськогосподарських наук, зменшивши частку викладачів з науковими ступенями з галузі технічних наук.

## 5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

- <> акредитацію ОП з визначенням «зразкова»
- ✓ **акредитацію ОП**
- <> умовну (відкладену) акредитацію ОП
- <> про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи
- <> відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР 20 (електронний підпис)

Василь ЛОПУШНЯК